

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה מאת הרב דוד אברהם ספקטור בשבת פ' ראה תש"ע

לכבוד **בר המצוה אריה הופמן** ובנושא:

בנים של אבא ואמא

שבת שלום וברכת מזל טוב לבר המצוה אריה לייב הופמן ולהורים יעקב וסוזן וכן לסבים וסבתות, לסבא מקס וסבתא מילדריד לנדאו ולסבא אהרון וסבתא גיטה הופמן ולכל המשפחה שבאו מהארץ ומחולל לשמחה יחד אתך עם כניסתך היום לעולם הגדול של המצוות.

אריה, קראת עכשיו בתורה (יד, א) על בנים. אין אתה רק בן של אבא ואמא אלא בנים אתם לה' א-להיכם. אתה גם בן של אבא שבשמים. הנזיר הירושלמי, הרב דוד כהן זצ"ל, אביו של הרב שאר ישוב הכהן שליט"א, הרב הראשי של חיפה, היה רגיל לברך בברית, שיהיה נחת לאבא ולאמא. שאלו אותו: זה כל מה שהרב מברך? הלא כך מברך כל יהודי. השיב הנזיר, שהוא לא רק מתכוון שיהיה נחת רוח להורים כאן אלא כפי שאומרת הגמרא במסכת ברכות, "אין אבא אלא הקב"ה ואין אמא אלא כנסת ישראל" (הכוונה: עם ישראל). הברכה שלי היא שתהיה ממנו נחת רוח גם לאבינו שבשמים וגם לכלל ישראל. אריה אתה זוכה להיות בן להורים שמחנכים אותך לתורה ולקיום המצוות באהבה ובשמחה, אבל יש גם בנים בעם ישראל שלא זוכים לכל זה. הם אמנם קשורים לעם ישראל, לאמא, אבל עוד לא לאבא, לאבינו שבשמים. על בן אחד כזה, שאמנם יודע לשאול, סיפר לי בשבת שעברה חברנו דורון קליין, שכעת מתפלל עם נוער הקהילה בבית-המדרש. דורון הוא שליח לקיבוץ גלויות מדרום אפריקה. לפני כמה ימים הגיעה קבוצת עולים חדשים משם ארצה. אחד מהם ראה שדורון לובש חולצה שכתוב עליו "הפדרציה הציונית דרום-אפריקה ישראל". שאל אותו: פדרציה אני יודע מה זה, דרום-אפריקה אני יודע מה זה וגם ישראל אני יודע מה זה, אבל ציונית אני לא יודע מה זה. למה אתה הולך עם זה על החולצה שלך. ציונות הלא זה גזענות, אפרטהייד! במקום הוא זכה לקבל מדורון שיעור מקיף בציונות. יום למחרת התקיים טקס חלוקת תעודות זהות לעולים חדשים ליד הכותל המערבי. ניגש אותו עולה חדש לדורון ושאל אותו: האם הוא יודע מה הן הקופסאות השחורות והרצועות השחורות שהאנשים האלה לובשים ליד הכותל הזה? אכן אחי ורעי, גם העולה החדש הזה הוא בן, בינתיים בעיקר לאמא, לעם ישראל ובהמשך אולי גם לאבא, לאבינו שבשמים. על שני סוגי בנים אלה, אחד שומר מצוות ואחד שאינו שומר מצוות ישנה מחלוקת במסכת קידושין (לו). "תניא: בנים אתם לה' א-להיכם, בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים (ומקיימים מצוות האבא שבשמים) - אתם קרויים בנים, אין אתם נוהגים מנהג בנים (ואינכם מקיימים המצוות של אבינו שבשמים) - אין אתם קרויים בנים, דברי ר' יהודה; רבי מאיר (חולק עליו ו) אומר: בין כך ובין כך אתם קרויים בנים." אפילו אם עוד לא נוהגים מנהג בנים ומקיימים את מצוות אבינו שבשמים. המהר"ל מפראג (נצח ישראל פרק יא) מסביר את המחלוקת הזו באופן אחר: "כל המחלוקת של אלו החכמים, אם נקראו החוטאים **עצמם** בנים, אבל בוודאי על ישראל בכלל שם בנים, כי החטא הוא לפרטיים בלבד, אבל שיסור בשביל הפרט שם בנים מן כלל ישראל, דבר זה אי אפשר, כאשר תבין כי השם הזה מפני כי השם יתברך עלה (סיבה) לישראל (ישר א-ל)". זאת אומרת שבכל יהודי יש שני צדדים. צד פרטי שבו יש לו בחירה להיות צדיק או רשע, לעשות מצוות או חטאים, ועל זה חלקו שני התנאים האלה אם הוא נקרא בן או לא. אבל לפי המהר"ל לפני-כן יש בו צד כללי, הוא חלק מכלל ישראל, בן לאבא ואמא ובוה אין בחירה ובוה אין מחלוקת בין התנאים. מצד הכללי הזה כל יהודי הוא צדיק בבחינת "**ועמך** כולם צדיקים", הוא חלק מהעם הצדיק והנפלא הזה. אחד מגדולי החסידות, רבי מנחם מנדל מוויטבסק, שעלה בראש 300 חסידים ארצה לפני כ-230 שנה, כתב אז לחסידיו הדרכה מעשית איך להתייחס לאחים שהם רחוקים מתורה ומצוות: "להפרישכם מאיסור באתי... שלא להתלוצץ מבני אדם עוזבי תורה, שאמרו חז"ל בין כך ובין כך קרויים בנים. והמתלוצץ מפריש עצמו מן הכלל להיות פרטי. ובכל השפעות כלל ישראל אין לו חלק עמהם. וזהו מאמר הפסוק: בתוך עמי אנכי יושבת... ותבוא עלי שפע ברכה מכנסת ישראל ועלה מעלה מעלה." אתה אריה נכנס היום באופן מלא לכנסת ישראל, לעם ישראל, כפי שכותב הזהר (שמות צו, קא): "זה שזכה להגיע לשלש עשרה שנה ומעלה נקרא בן לכנסת ישראל". ואתה בן שנוהג ב"ה מנהג בנים ומקיים את המצוות ולומד תורה בשקידה בישיבת שעלי תורה. נוסף לכך אתה מתעסק גם בקראטה ומנגן בחצוצרה ואוהב לקרוא ספרים ובמהירות! קראטה, בתרגום מסינית: יד ריקה, היא צורת לחימה ומפתחת את הרצון והיכולת. אדם לעמל יולד. לעמל תורה ומצוות. וגם לזה קראטה יכול לעזור. לפצח סוגיה קשה ולהגן על עם ישראל. השבוע ראיתי בנהריה שלט על חנות: שעות עמל (לא שעות פתיחה!) מ-8.00 עד 19.00. זה שלט נכון. גם כדי להצליח בתורה ומצוות יש צורך בעמל, אבל בשמחה, בחצוצרה, כפי שנגנו בבית המקדש ואתה ממשיך בחצוצרה שלך את הניגון הזה. אריה, אני מברך אותך שכאריה תמיד תתגבר לעשות את רצון אביך שבשמים בשמחה ובטוב לבב ובשם הקהילה אני רוצה למסור לך ספר זה.